МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва

Кафедра сучасної хореографії та спортивно-оздоровчих технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
хореографічного мистецтва
Ірина МОСТОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА

Галузь знань - В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини.

Спеціальність – В1.01 Аудіовізуальне мистецтво, В5 Музичне мистецтво, В6.01 Сценічне мистецтво, В6.03 Хореографічне мистецтво, В12 Культурологія та музеєзнавство, В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа, С4 Психологія.

Освітньо-професійна програма – Культурні дослідження, Музеєфікація історико-культурної спадщини, Інформаційно-аналітична діяльність, Кризова психологія, Аудіовізуальне мистецтво та виробництво, Музичне мистецтво, Фортепіано, Сценічне мистецтво, Хореографія.

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень.

Харків - 2025

Робочу програму склав:
Олександр КАЗАКОВ, доцент кафедри сучасної хореографії та спортивно-оздоровчих технологій, кандидат технічних наук старший науковий співробітник

Мова навчання – українська

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри сучасної хореографії та спортивно-оздоровчих технологій

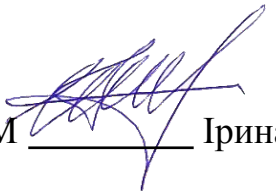
Протокол № 4 від 05 вересня 2025 р.

В.О. завідувача кафедрою,

кандидат педагогічних наук, доцент

 Ольга ХЕНДРИК

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету хореографічного мистецтва Протокол № 2 від 08 вересня 2025 р.

Голова ради факультету ХМ Ірина МОСТОВА

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><th rowspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</th><th rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень</th><th colspan="2">Форма здобуття освіти</th></tr>
<tr><th>денна форма навчання</th><th>заочна форма навчання</th></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ЄКТС – 3</td><td></td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Розділів – 2</td><td rowspan="4">Галузь знань – В, С.
Спеціальність – В1.01, В5, В6.01, В6.03, В12, В13, С4.</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин для денної форми навчання:2
аудиторних – 30
самостійної роботи студента – 60</td><td rowspan="10">Рівень вищої освіти другий (магістерський)</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>10 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>82 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td>диференційований залік</td><td>диференційований залік</td></tr>
</table>

Примітка:
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 30/60
- для заочної форми навчання – 8/82

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення є формуванні у студентів системних компетенцій та знань, необхідних для вирішення питань цивільного захисту у відповідній виробничій сфері та повсякденній діяльності, здатності впроваджувати досягнення науково-технічного прогресу та інноваційні проекти, що спрямовані на попередження та відвернення надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання, ліквідацію їх наслідків та оперативне надання долікарської допомоги потерпілим.

Завдання вивчення навчальної дисципліни передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків, оперативне надання долікарської допомоги потерпілим.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Загальні компетентності

Назва освітньої програми	**Шифр компетентності**	**Зміст компетентності**
Культурні дослідження	ЗК 11	Здатність планувати й організовувати цивільний захист в установах і організаціях, реалізовувати заходи захисту населення і території від надзвичайних ситуацій, реагувати на надзвичайні ситуації та ліквідовувати їх наслідки, надавати домедичну допомогу постраждалим при нещасних випадках.
Музеєфікація історико-культурної спадщини	ЗК 7	
Інформаційно-аналітична діяльність		
Кризова психологія	ЗК 11	
Аудіовізуальне мистецтво та виробництво	ЗК 12	Здатність запобігати виникненню надзвичайних ситуацій та виробничих ризиків, а в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію, надавати домедичну допомогу потерпілим при нещасних випадках, використовувати та застосовувати у своїй практичній діяльності технології, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі.
Сценічне мистецтво	ЗК 14	Здатність планувати й організовувати цивільний захист в установах і організаціях, реалізовувати заходи захисту населення і території у разі надзвичайних ситуацій, реагувати на надзвичайні ситуації та ліквідовувати їх наслідки, надавати домедичну допомогу постраждалим при нещасних випадках.
Хореографія	ЗК 5	

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Назва освітньої програми	Шифр програмного результату навчання	Зміст програмного результату навчання
Культурні дослідження	ПРН 14	Володіти знаннями, уміннями й навичками з планування та управління заходами цивільного захисту, надання домедичної допомоги постраждалим при нещасних випадках.
Музеєфікація історико-культурної спадщини	ПРН 13	
Інформаційно-аналітична діяльність	ПРН 16	
Кризова психологія	ПРН 12	
Аудіовізуальне мистецтво та виробництво	ПРН 13	Володіти знаннями, уміннями й навичками щодо забезпечення необхідного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.
Сценічне мистецтво	ПРН 22	Володіти знаннями, уміннями й навичками в плануванні та управлінні заходами цивільного захисту, надання домедичної допомоги постраждалим при нещасних випадках.
Хореографія	ПРН 23	

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Державна політика Україні у сфері цивільного захисту.
Тема 2. Основи електробезпеки та пожежної безпеки.
Тема 3. Захист населення і територій від НС. Запобігання НС, реагування на них та ліквідація їх наслідків.
Тема 4. Організація цивільного захисту в установах та організаціях.
Тема 5. Домедична допомога потерпілим при нещасних випадках.

3. Структура навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна складається з 5 тем змістовно пов’язаних між собою.

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	інд	с.р.		л	с	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Державна політика Україні у сфері цивільного захисту.	14	2		2		10	14					14
Тема 2. Основи електробезпеки та пожежної безпеки.	21	2		4		15	21					21
Тема 3. Захист населення і територій від НС. Запобігання НС, реагування на них та ліквідація їх наслідків.	23	2		6		15	23	2		2		19
Тема 4. Організація цивільного захисту в установах та організаціях	16	2		4		10	16					16
Тема 5. Домедична допомога потерпілим при нещасних випадках	16	2		4		10	16	2		2		12
Усього	***90***	***10***		***20***		***60***	***90***	***4***		***4***		***82***

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1.	Тема 1. Державна політика Україні у сфері цивільного захисту.	2	
2.	Тема 2. Основи електробезпеки та пожежної безпеки.	4	
3.	Тема 3. Захист населення і територій від НС. Запобігання НС, реагування на них та ліквідація їх наслідків.	6	2
4.	Тема 4. Організація цивільного захисту в установах та організаціях.	4	
5	Тема 5. Долікарська допомога потерпілим при нещасних випадках.	4	2
	Усього	**20**	**4**

Методичні рекомендації до підготовки к практичним заняттям

На практичних заняттях заслуховуються, обговорюються та оцінюються інформаційні повідомлення. Інформаційні повідомлення готуються студентами за темою визначеною викладачем. Для заслуховування інформаційного повідомлення відводиться до 10 хвилин. Виступ студента заслуховується в межах встановленого часу від початку до кінця. Виступ студента може перериватись тільки у разі відхилення від теми виступу і недотримання часу. Після виступу проводиться його коротке обговорення, під час якого слід скласти творчу атмосферу шляхом виділення проблемних питань на наступне обговорення. За результатами виступу та його обговорення викладач дає оцінку студенту при підведенні підсумків практичного заняття.

Практичне заняття 1: Державна політика України у сфері цивільного захисту.

Мета вивчення: Засвоїти правові основи цивільного захисту України.

Навчальні питання:

1. Суб'єкти забезпечення цивільного захисту. Основні завдання цивільного захисту. Основні принципи здійснення цивільного захисту.
2. Повноваження Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту
3. Завдання і обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту.
4. Права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту.
5. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Література: [1, 2, 5, 6, 15, 16, 27].

Обладнання: конспект лекцій, плакати, навчальна література.

Практичне заняття 2: Основи пожежної безпеки. Електробезпека.

Мета вивчення: Засвоїти основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.
Дії персоналу при виникненні пожежі.
Дію електричного струму на організм людини. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.

Навчальні питання:

1. Пожежна безпека виробничих будівель, приміщень і технологічних процесів.
2. Гасіння пожеж.
3. Види електричних травм.
4. Фактори, що впливають на ступінь ураження електричним струмом.
5. Класифікація електроустановок і приміщень за небезпекою ураження людини електричним струмом.
6. Методи захисту від ураження електричним струмом.
7. Статична електрика та захист від нього.

Література: [1, 2, 5, 6, 15, 16, 21].

Обладнання: конспект лекцій, плакати, навчальна література.

Практичне заняття 3: Основні заходи і засоби захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях.

Мета вивчення: Ознайомитись з принципом дії та порядком застосування приладів радіаційної та хімічної розвідки.

Навчальні питання:

1. Основні заходи захисту населення у надзвичайних ситуаціях.
2. Засоби колективного захисту.
3. Засоби індивідуального захисту.
4. Захисту територій від наслідків надзвичайних ситуаціях.

Література: [2, 5, 7, 15, 17, 20].

Обладнання: конспект лекцій, плакати, навчальна література.

Практичне заняття 4: Планування дій органів управління та сил (формувань) цивільного захисту об'єкта.

Мета вивчення: Розглянути порядок розробки основних плануючих документів з питань цивільного захисту, що розробляються на суб'єктах господарювання.

Навчальні питання:

1. Органи управління, сили і засоби цивільного захисту суб'єктів господарювання.
2. Планування заходів цивільного захисту суб'єктів господарювання.
3. Організація цивільного захисту на об'єктах господарської діяльності.
4. Заходи державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання з питань ЦЗ.
5. Порядок координації органів управління та робіт з ліквідації наслідків НС.
6. Порядок проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Література: [2, 4, 7, 15, 17, 20].

Обладнання: конспект лекцій, плакати, навчальна література.

Практичне заняття 5: Надання долікарської допомоги потерпілим від нещасних випадків.

Мета вивчення: Засвоїти основні способи надання долікарської допомоги потерпілим при нещасних випадках.

Навчальні питання:

1. Загальні принципи надання долікарської допомоги.
2. Види кровотечі і способи його припинення.
3. Надання допомоги при опіках.
4. Надання допомоги при відмороженнях.
5. Перша допомога при ураженні електричним струмом.

Література: [1, 2, 5, 6, 15, 16, 21].

Обладнання: конспект лекцій, плакати, навчальна література.

5. Теми самостійної роботи

№ з\п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1.	Повноваження органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, завдання та обов'язки суб'єктів господарювання у сфері ЦЗ. Права та обов'язки громадян України у сфері ЦЗ. Режими функціонування єдиної державної системи ЦЗ. Органи управління та сили ЦЗ.	10	14
2.	Поняття електробезпеки. Дія електричного струму на організм людини. Види електричних травм. Фактори, що впливають на ступінь ураження електричним струмом. Причини електротравм та умови їх виникнення. Класифікація електроустановок і приміщень за небезпекою ураження людини електричним струмом. Методи захисту від ураження електричним струмом. Статична електрика та захист від нього. Показники пожежо та вибухонебезпечних речовин і матеріалів. Категорії приміщень і будівель з вибухопожежної та пожежної небезпеки. Класифікація вибухо - та пожежонебезпечних приміщень (зон). Пожежна безпека виробничих будівель, приміщень і технологічних процесів. Гасіння пожеж.	15	21
3.	Об'єктові системи оповіщення. Інформування у сфері цивільного захисту. Укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту. Характеристика захисних споруд. Індивідуальні засоби захисту органів дихання та шкіри. Медичні засоби індивідуального захисту. Радіаційний і хімічний захист населення і територій. Медичний захист населення. Біологічний захист населення, тварин і рослин. Психологічний захист населення.	15	19
4.	Організація робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Порядок розробки та структура Плану реагування на надзвичайні ситуації установи і організації.	10	16
5.	Види травм. Загальні принципи надання долікарської допомоги. Надання долікарської допомоги потерпілим при артеріальний, венозний та капілярний кровотечі. Надання долікарської допомоги при переломах кісток кінцівок. Надання долікарської допомоги при термічних та хімічних опіках. Надання долікарської допомоги при відмороженні. Надання долікарської допомоги при ураженні електричним струмом.	10	12
	Разом	60	82

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи

Види: лекційні та практичні заняття.

Методи: Проблемний виклад, пояснювально-ілюстративний (візуальний супровід – демонстрація ілюстрацій, відео та аудіо фрагментів), частково-пошуковий (пошук та аналіз

джерел, фахової літератури, відео та аудіо матеріалів з відповідної теми тощо); проєктноорієнтований – підготовка повідомлення/доповіді (презентації) з відповідними посиланнями на використані джерела та літературу, Інтернет-ресурси

Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод: підготовка доповіді з презентацією; створення опитувальників, есе та ін. до відповідних тем; пошук візуального матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни.

У процесі підготовки фахівців застосовується також комбінування традиційних інформативних і нових соціально-психологічних методів – дискусійних методів, ігрових методів (рольові ігри), методи активного навчання (аналіз конкретних ситуацій, розв'язання проблемних задач, інтерактивні методи, технологія «мозкового штурму» тощо.

Засоби: Слово викладача, підручники та посібники, аудіовізуальні засоби, інтерактивні дошки, мультимедійні проєктори, інтерактивні презентації, метафоричні асоціативні карти, пісочниця для пісочної терапії з колекцією мініатюр.

Технології: інформаційні технології, технології дистанційного навчання, технології ситуаційного навчання, технології дослідницького (евристичного) навчання, імітаційномоделюючі технології навчання, ігрові технології, технології самоосвіти.

Форми поточного контролю: виконання завдань до лекційного матеріалу; виконання практичного завдання; підготовка та презентація майстер-класу; участь у діловій (моделюючій / психологічній грі); виконання вправи; усне опитування; письмове опитування; есе-рефлексія; підготовка та виступ з рефератом; - підготовка та виступ з презентацією; участь у колективному проекті; виконання індивідуального проекту, зарахування результатів неформальної освіти.

Форма підсумкового контролю: залік.

7. Система оцінювання

Розподіл балів за методами поточного контролю:

- виконання практичного завдання – 1-3;
- підготовка та презентація майстер-класу – 1-4;
- участь у діловій (моделюючій) грі – 1-2;
- виконання вправи – 1-2;
- усне опитування – 1-3;
- письмове опитування – 1-3;
- підготовка та виступ з рефератом – 1-3;
- підготовка та виступ з презентацією – 1-3.

Зарахування результатів неформальної освіти – за рішенням кафедри на основі заяви здобувача та наданих даних (до 10% загальної кількості балів, відведених на поточний контроль).

У якості теми реферату чи презентації рекомендовано самостійно обирати проблему, яка відповідає змісту тематичного плану, але не входить до переліку питань, які розглядаються на лекції.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: 60 балів. Підсумковий контроль (залік) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Теми					Залік	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	**40**	**100**
9	14	19	9	9		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	**A**	зараховано
82-89	**B**	
74-81	**C**	
64-73	**D**	
60-63	**E**	
35-59	**FX**	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методичне забезпечення

НМКД в авторському класі та на платформі Moodle.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Качан С. І., Шелех Ю. Л. Професійна та цивільна безпека. Ч. 2. Цивільний захист об'єктів енергетики. Львів : Новий світ-2000, 2023. 239 с.
2. Кодекс Цивільного захисту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text
3. Левченко О. Г., Землянська О. В., Праховнік Н. А., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник. 2-ге вид. Київ : Каравела, 2021. 268 с.
4. Сонько С. П. Надзвичайні ситуації та цивільний захист населення. Львів : Магнолія 2006, 2024. 232 с.
5. Казаков О.Є. Опорний конспект лекцій нормативної навчальної дисципліни "Цивільний захист та домедична допомога". Харків: ХДАК, 2024. 55 с.
6. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. Тернопіль : ТДМУ, 2015. 420 с.
7. Перша долікарська допомога: підручник/під ред. В.П. Андрющенко. Ю.Ф. Кушта, Д.В. Андрющенко Львів: ЛНМУ. 2011. 351 с.
8. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В. Паламар М.В., Поляруш В.В., Корольова Н.Д., Подолян В.М. Малик С.Л., Кривецька Н.В. Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на догоспітальному етапі в умовах надзвичайних ситуацій. К.: Медицина, 2015.
9. Алгоритми надання невідкладної допомоги при критичних станах / За ред. І. І. Тітова. Вінниця: Нова Книга, 2012. 344 с.

Додаткова

1. Екстрена медична допомога (гострі серцеві стани) / Г.Г. Рощін, О.М. Пархоменко, В.О. Крилюк та ін.: за ред. Г.Г. Рощіна. К.: ТОВ "НВП "Інтерсервіс", 2011. 159 с.
2. Дужий І.Д. Перша допомога при невідкладних станах : навчальний посібник / І.Д. Дужий, О.В. Кравець ; Сумський державний університет. Суми : Сумський державний

університет, 2014. 212 с. : іл., табл.
3. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап, алгоритми маніпуляції (базовий рівень). / Г.Г. Рощін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. К., 2012. 84 с.
4. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога / І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва та ін.; за ред. І. С. Зозулі. К.: ВСВ “Медицина”, 2012. 728с.
5. Актуальні питання цивільного захисту: навч. посібник / В. А. Дубінін та ін. Одеса : Гельветика, 2020. 464 с.
6. Бедрій Я., Малов В. Цивільний захист. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2014. 392 с.
7. Васійчук В. О., Гончарук В. Є., Качан С. І., Мохняк С. М. Основи цивільного захисту. Львів : Національне університет «Львівська політехніка», 2010. 384 с.
8. Гринзовський А. М. Домедична допомога у екстремальних ситуаціях та медичний захист. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 216 с.
9. Домедична допомога на місці події : практ. посіб. / П. Б. Волянський та ін. Херсон : Гельветика, 2020. 221 с.
10. Ковжога С. О., Тузьків С. А., Карманний Є. В., Зенін А. П. Цивільний захист і охорона праці праці в галузі. Харків : Вид-во Нац. ун-ту «Юрид. академія України імені Ярослава Мудрого», 2018. 192 с.
11. Курепін В. М. Цивільний захист . Курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2021. 92 с.
12. Левчук К. О., Романюк Р. Я., Толок А. О. Цивільний захист. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2016. 325 с.
13. Михайлюк В. О., Халмурадов Б. Д. Цивільна безпека. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 158 с.